

۱۳-۳-۱۶- از مبحث ۱۶ مقررات ملی ساختمانی

ایران

نکته‌ی مهم

- توالت فرنگی که در فضاهای عمومی نصب می‌شود، باید از نوع بزرگ باشد و نشیمنگاه و درب لولایی قابل برداشتن داشته باشد.

- توالت فرنگی باید از نوعی باشد که همواره مقداری آب در لگن آن باقی بماند (شکل ۳-۲۴۳).

شکل ۳-۲۴۳

نکته‌ی مهم

- لوله‌ی خروجی فاضلاب توالت باید با یک زانوی 100×80 میلی‌متر (3×4 اینچ) و یا با یک فلنچ 100×80 میلی‌متر (3×4 اینچ) به لوله‌ی فاضلاب ساختمان متصل شود.
- نشیمنگاه و درب لولایی توالت فرنگی از نظر اندازه باید متناسب بالگن و از نظر جنس مقاوم در برابر رطوبت باشد.
- لوازم بهداشتی که روی کف نصب می‌شود و لوله‌ی فاضلاب از کف به آن‌ها متصل می‌شود، باید با پیچ و مهره و فلنچ از نوع مقاوم در برابر خوردگی، به کف محکم شوند.

زمان انجام کار: ۳ ساعت

۱۴-۳- دستور کار شماره ۶

نصب توالت فرنگی

ابزار لازم

ردیف	ابزار لازم	تعداد
۱	دربل چکشی برقی با سه نظام ۱۳ میلی متری	یک دستگاه
۲	متنه الماسه ۷ و ۱۰ میلی متر	از هر کدام یک عدد
۳	متر فلزی ۳ متری	یک عدد
۴	پیچ گوشته دو سوی متوسط	یک عدد
۵	آچار فرانسه ۱۲۰ و ۸۰	از هر کدام یک عدد
۶	آچار لوله گیر	یک عدد
۷	تراز بنایی ۵۰ سانتی متری	یک عدد
۸	چکش فلزی ۳۰۰ گرمی	یک عدد
۹	فر لوله خم کن $\frac{3}{8}$ "	یک عدد
۱۰	لوله بُر مسی	یک عدد
۱۱	سبنه نشان	یک عدد
۱۲	ماژیک کوچک	یک عدد

مواد و وسایل لازم

ردیف	مواد و وسایل لازم	تعداد یا مقدار
۱	توالت فرنگی	یک عدد
۲	مخزن فشاری با لوازم کامل	یک عدد
۳	رابط لاستیکی (بوگیر)	یک عدد
۴	پیچ مخصوص (روکا)	یک دست
۵	شیر پیسوار $\frac{1}{2}"$	یک عدد
۶	لوله‌ی پیسوار $\frac{3}{8}"$ ۳۰ سانتی متری	یک عدد
۷	مهره و واشر لاستیکی $\frac{1}{2}"$	یک عدد
۸	نوار نفلون	یک حلقه
۹	چسب آکواریم	یک تیوب

شکل ۳-۲۴۴—قراردادن بوگیر در داخل زانویی

شکل ۳-۲۴۵—علامت‌گذاری محل اتصال

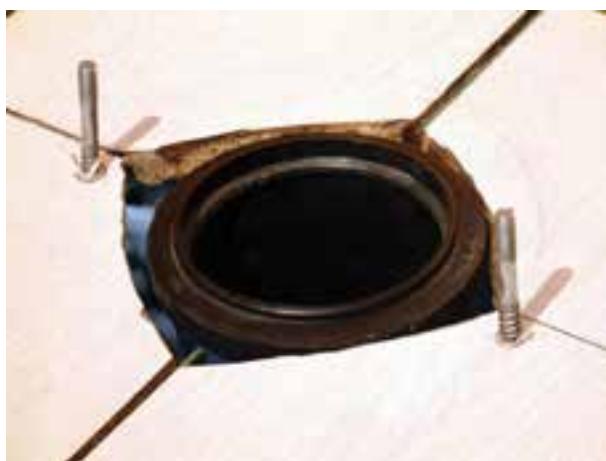
شکل ۳-۲۴۶—سوراخ کاری محل‌های علامت‌گذاری شده

مراحل انجام کار: پس از پوشیدن لباس کار مناسب با رعایت کلیه موارد حفاظتی و ایمنی، مراحل زیر را اجرا کنید.

- ۱—ابزار و وسائل مورد نیاز را از انبار تحویل بگیرید.
- ۲—برای اتصال خروجی توالت فرنگی به شبکه‌ی فاضلاب، رابط لاستیکی (بوگیر) را داخل زانویی فاضلاب قرار دهید (شکل ۳-۲۴۴).

۳—پس از قراردادن توالت فرنگی بر روی رابط لاستیکی و کنترل اندازه‌های طرفین توالت فرنگی، با استفاده از مازیک، سوراخ‌های محل اتصال توالت فرنگی را علامت‌گذاری کنید (شکل ۳-۲۴۵).

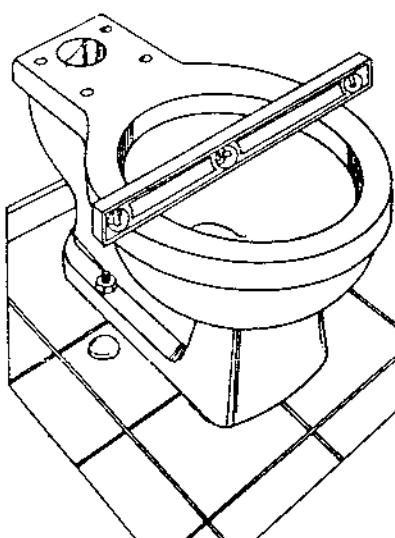
۴—پس از برداشتن توالت فرنگی از محل خود و سنبه‌شان زدن محل‌های علامت‌گذاری شده، آنها را به وسیله‌ی دریل چکشی به اندازه‌ی لازم سوراخ نمایید (شکل ۳-۲۴۶).

شکل ۳-۲۴۷- بستن پیچ های روکا در داخل رولپلاک ها

شکل ۳-۲۴۸- قرار دادن توالت فرنگی در محل خود

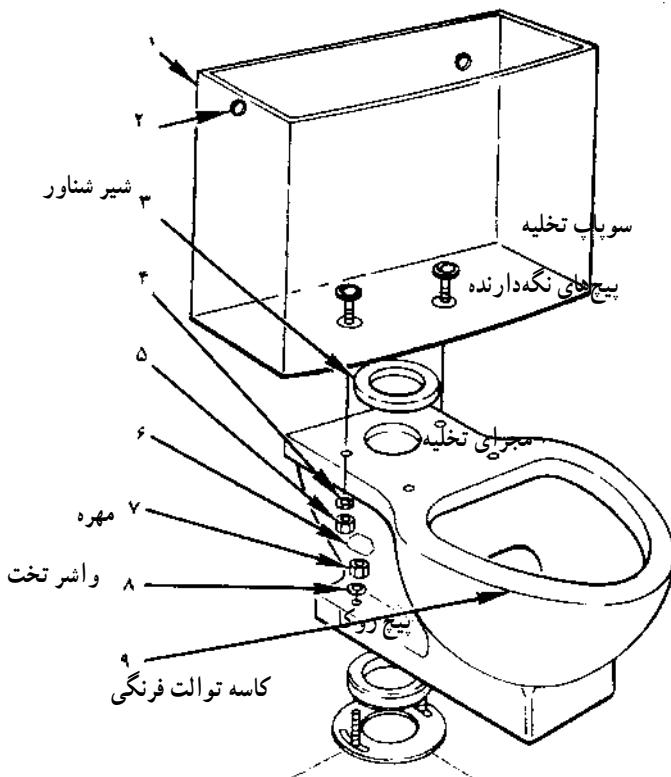

شکل ۳-۲۴۹- تراز کردن توالت فرنگی

۵- پس از عمل سوراخ کاری، ترتیق مواد آب بندی و قرار دادن رولپلاک در داخل آنها، به وسیله‌ی آچار فرانسه‌ی ۸'، پیچ‌های روکا را به اندازه‌ی لازم در داخل رولپلاک‌ها پیچید (شکل ۳-۲۴۷).

۶- توالت فرنگی را با احتیاط در محل خود قرار دهید، به طوری که پیچ‌های روکا از سوراخ‌های محل اتصال توالت فرنگی به زمین، خارج شوند (شکل ۳-۲۴۸).

۷- پس از قرار دادن توالت فرنگی در محل خود، برای اطمینان از تراز نصب شدن آن، تراز را به صورت طولی و عرضی بر روی توالت فرنگی قرار داده و در صورت نیاز با گذاردن چند تکه ورق آلومینیومی نازک به زیر توالت فرنگی، آن را تراز کنید و پس از سفت کردن مهره‌های پیچ روکا، کلاهک پلاستیکی را بر روی پیچ‌ها جابزند (شکل ۳-۲۴۹).

شکل ۳-۲۵۰- نحوه نصب وسایل در داخل مخزن

۸- مطابق شکل ۳-۲۵۰ و توصیه‌ی کارخانه‌ی سازنده‌ی توالت فرنگی، پمپ تخلیه، شیر شناور و کلیه‌ی اجزای مخزن فشاری را در داخل مخزن نصب کنید. قابل ذکر است که شیرهای شناور در دو حالت عمودی و افقی تولید و به بازار عرضه می‌شود. در صورتی که شیر شناور از نوع عمودی باشد، شیر در کف مخزن نصب شده و لوله‌ی تغذیه از پایین به آن متصل می‌شود و اگر شیر شناور از نوع افقی باشد، شناور به صورت افقی به دیواره‌ی مخزن فشاری متصل می‌شود.

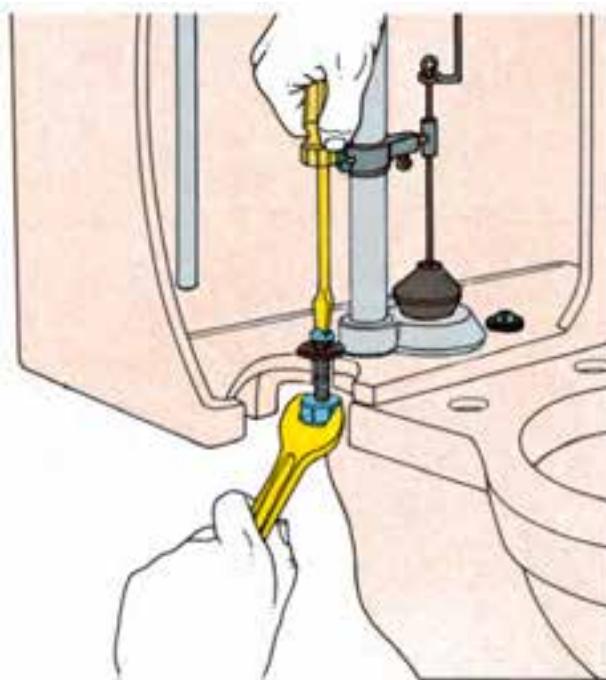
الف- قبل از قرار دادن لاستیک رابط
بر روی مهره‌ی اتصال پمپ تخلیه
ب- بعد از قراردادن لاستیک رابط
بر روی مهره‌ی اتصال پمپ تخلیه

۹- پس از نصب اجزای مخزن فشاری در داخل آن، لاستیک رابط آب‌بندی را بر روی مهره‌ی اتصال پمپ تخلیه قرار دهید (شکل ۳-۲۵۱).

شکل ۳-۲۵۱

۱۰- پس از قرار دادن مخزن فشاری بر روی توالت فرنگی و عبور دادن پیچ های اتصال مخزن به توالت از محل خود، از داخل مخزن پیچ ها را به صورت ثابت نگه دارید و از پایین مهره‌ی پیچ اتصال را محکم کنید (شکل ۳-۲۵۲).

شکل ۳-۲۵۲- طرز اتصال مخزن فشاری بر روی توالت فرنگی

شکل ۳-۲۵۳- اتصال بستهای نگهدارنده به توالت فرنگی

شکل ۳-۲۵۴- سفت کردن شیر پیسوار

شکل ۳-۲۵۵- خمکاری لوله پیسوار

۱۱- بستهای متصل کننده نشیمنگاه و درب پلاستیکی به توالت فرنگی را به وسیلهٔ پیچ‌های متصل کننده بر روی توالت فرنگی نصب کنید (شکل ۳-۲۵۳).

۱۲- شیر فلکه‌ی اصلی آب را بیندید و پس از تخلیهٔ آب درون لوله‌ها از طریق شیر تخلیه و پیچیدن مواد آب‌بندی به دور سردنه‌ی شیر پیسوار، دریوش نصب شده بر روی دهانهٔ لولهٔ تعذیه را به وسیلهٔ آچار فرانسه باز کنید و شیر پیسوار را به لولهٔ تعذیه بیندید و به وسیلهٔ آچار فرانسه شیر پیسوار را محکم کنید (شکل ۳-۲۵۴).

۱۳- پس از عبور دادن مهره‌ی $\frac{1}{2}$ " و فنر لوله خم کنی بر روی لولهٔ پیسوار، لوله را به اندازهٔ موردنیاز خم کنید (شکل ۳-۲۵۵).

شکل ۳-۲۵۶- سفت کردن مهره‌ی شیر پیسوار

شکل ۳-۲۵۷- اتصال لوله‌ی پیسوار و باز کردن شیر پیسوار

شکل ۳-۲۵۸- کنترل عمل تخلیه و پُر شدن مخزن فشاری

۱۴- پس از بریدن و اندازه نمودن لوله‌ی پیسوار، آن را به وسیله‌ی مهره‌ها و واشرهای مربوطه، به انتهای شیر شناور و نافی شیر پیسوار متصل کنید (شکل ۳-۲۵۶).

۱۵- برای پُر شدن مخزن فشاری و کنترل عملکرد پمپ تخلیه، شیر شناور و اطمینان از عدم نشت آب از محل‌های اتصال، شیر پیسوار را باز کنید (شکل ۳-۲۵۷).

۱۶- پس از پُر شدن مخزن فشاری و قطع شیر شناور، برای کنترل عمل تخلیه‌ی آب داخل مخزن، دگمه‌ی اهرم پمپ تخلیه را بیرون بکشید (شکل ۳-۲۵۸).

۱۷- عمل تخلیه‌ی آب از مخزن فشاری به داخل کاسه

توالت و پر شدن مخزن را بررسی کنید.

۱۸- محل‌های اتصال اجزای مخزن فشاری و

توالت‌فرنگی را از نظر نشت آب بررسی کنید.

۱۹- کار انجام شده را برای ارزشیابی به هنرآموز کارگاه

نشان دهید.

۲۰- با نظر هنرآموز کارگاه پس از بستن شیر فلکه‌ی

اصلی آب، توالت فرنگی و تجهیزات آن را باز کرده و به دهانه‌ی لوله‌ی تغذیه درپوش بیندید و شیر فلکه‌ی اصلی آب را باز کنید.

۲۱- ابزار و وسائل تحويل گرفته را سرویس کرده و به

انبار تحويل دهید.

۲۲- محیط کارتان را تمیز کنید.

۲۳- گزارش کاملی شامل ابزار و مواد مصرفی، نقشه‌ی

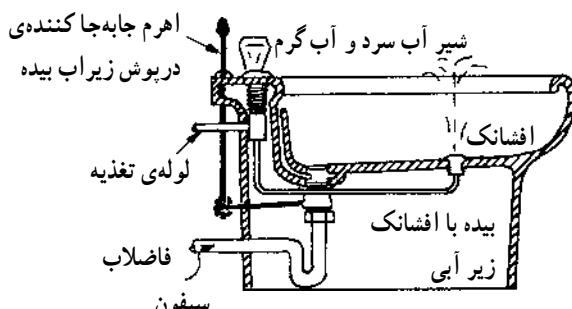
کار و توضیحات مراحل انجام کار را در دفتر گزارش کار بنویسید و برای ارزشیابی به هنرآموز کارگاه تحويل دهید.

۱۵- ۳- بیده

یک وسیله‌ی بهداشتی است که شخص بعد از استفاده از توالت فرنگی، با نشستن بر روی آن - به وسیله‌ی افسانکی که در کف آن نصف شده است و از طریق شیرهای آب سرد و آب گرم روی بیده قطع و وصل می‌شود و آب را با دمای لازم از پایین به بالا می‌پاشد - بدون استفاده از دست، خودشویی می‌کند (شکل ۳-۲۵۹).

شکل ۳-۲۵۹- الف

شکل ۳-۲۵۹- ب- فقط برای استفاده در هنگامی که از یک مخزن

ذخیره می‌شود.

بیده‌ها برخلاف توالت فرنگی فاقد سیفون بوده و نصب یک سیفون در محل خروج فاضلاب آن ضروری است. جنس بیده نیز چینی با رنگ لعایی است. بیده‌ها در رنگ‌های متنوع تولید و به بازار عرضه می‌شوند. در شکل ۳-۲۶° اجزای تشکیل دهنده‌ی بیده با شیر مخلوط و سیفون و زیراب آن را مشاهده می‌کنید.

شکل ۳-۲۶°

محل نصب بیده نسبت به توالت فرنگی، از این نظر که در سمت راست یا چپ آن باشد، قاعده‌ی کلی وجود ندارد؛ فقط باید بیده در کنار، به فاصله‌ی ۳° سانتی‌متری و در امتداد توالت فرنگی باشد (شکل ۳-۲۶۱).

شکل ۳-۲۶۱

نصب لوازم بهداشتی

در بعضی از انواع بیده، مطابق شکل ۳-۲۶۲ این وسیله قادر افشارنک بوده و یک شیر مخلوط در بالای بیده، آب را متمایل به سمت پایین و داخل بیده پخش می‌کند.

شکل ۳-۲۶۲

شکل ۳-۲۶۳

نحوه استفاده از بیده با شیر مخلوط مجهز به افشارنک بدین شکل است که ابتدا شیرهای آب سرد و آب گرم بیده را به اندازه‌ی لازم برای استفاده از آب با دمای لازم باز می‌کنند (شکل ۳-۲۶۳).

شکل ۳-۲۶۴

برای استفاده از آب سرد، اهرم متصل به افشارنک را در سمت راست و برای استفاده از آب گرم، اهرم را در سمت چپ و در صورت نیاز به آب ولرم، اهرم را در وسط قرار می‌دهند (شکل ۳-۲۶۴).

شکل ۳-۲۶۵

پس از تنظیم شیرهای آب سرد و آب گرم و قرار دادن اهرم متصل به افشارنک در جهت مناسب، آب با دمای موردنیاز از افشارنک به سمت بالا پاشیده می‌شود (شکل ۳-۲۶۵).

شکل ۳-۲۶۶

برای تخلیهٔ پساب حاصل از شستشو، شستی متصل به درپوش زیراب بینه را به داخل فشار می‌دهند (شکل ۳-۲۶۶). در موقع استفاده از بینه باید با فشار دادن شستی متصل به درپوش به سمت پایین مسیر زیراب را باز نمود تا پساب تخلیه شود.

شکل ۳-۲۶۷

برای مسدود کردن مجرای زیراب بینه، شستی را به بالا می‌کشند (شکل ۳-۲۶۷).

شکل ۳-۲۶۸

این عمل بیشتر در مواقعی که بخواهیم جداره‌ی داخلی بیده را شست و شو دهیم انجام می‌شود که با بسته شدن دهانه‌ی زیراب و باز کردن شیر، آب در داخل بیده جمع می‌شود. برای نصب بیده در محل خود، باید آن را با استفاده از تراز در جهت طولی و عرضی صاف و افقی نصب نمود (شکل ۳-۲۶۸).

شکل ۳-۲۶۹

۳-۱۶ کف شوی

کف شوی‌ها لوازم یا تجهیزاتی هستند که آب کف سرویس‌ها، آشپزخانه‌ها، حمام‌ها، رختشویخانه‌ها، بام‌ها، محوطه‌ها و ... را به شبکه‌ی فاضلاب هدایت می‌کنند (شکل ۳-۲۶۹).

شکل ۳-۲۷۰

شکل ۳-۲۷۱

شکل ۳-۲۷۲

کف شوی‌ها در ابعاد، اشکال و اجناس متفاوت ساخته می‌شوند. همه‌ی کف شوی‌ها دارای یک صفحه‌ی مُشبک می‌باشند که مجموع سطوح سوراخ‌های صافی و صفحه‌ی مُشبک آن، حداقل برابر $\frac{2}{3}$ سطح مقطع لوله‌ی فاضلاب کف شوی می‌باشد.

قطر دهانه‌ی اتصال اکثر کف شوی‌های سرویس‌های بهداشتی ۲ اینچ (۵۰ میلی‌متر) و قطر دهانه‌ی کف شوی‌ها مورداستفاده در پارکینگ‌ها و بام‌ها $\frac{1}{3}$ ۳ اینچ (۹۰ میلی‌متر) است (شکل ۳-۲۷۰).

کف شوی‌ها برای اتصال به شبکه‌ی فاضلاب به روش دندایی یا چسبی متصل می‌شوند.

جنس کف شوی‌ها، اغلب از چدن ریخته شده، برنج کروم و مواد پلیمری می‌باشد (شکل ۳-۲۷۱).

معمولًاً کف شوی‌های فلزی (چدنی، برنجی، سُربی و ...) به صورت دندایی به شبکه‌ی فاضلاب متصل می‌شوند و برای آب بندی کردن محل اتصال از مواد آب بندی نظر خمیر و کنف و نوار تفلون استفاده می‌کنند. محل نصب کف شوی‌ها در پایین‌ترین سطح حمام‌ها، دستشویی‌ها، آشپزخانه‌ها، رختشویخانه‌ها، کف بام‌ها (ناودان)، حیاط‌های رو باز، خیابان و بالکن‌ها می‌باشد (شکل ۳-۲۷۲).

شکل ۳-۲۷۳

برای هدایت بهتر آب سرویس‌ها به کف‌شوی و دادن شیب مناسب از طرفین، معمولاً کف‌شوی را در وسط سرویس بهداشتی قرار می‌دهند (شکل ۳-۲۷۳).

شکل ۳-۲۷۴

برای اتصال کف‌شوی‌های ساخته شده از مواد پلیمری به شبکه‌ی فاضلاب از چسب P.V.C استفاده می‌شود. برای اتصال کف‌شوی به سیفون شترگلوی متصل به لوله‌ی فاضلاب، گاهی نیاز به استفاده از تبدیل، بوشن و مغزی و با روییج توبیچ می‌باشد که در موقع استفاده از آن‌ها باید دقیق نمود که کف‌شوی از کف سرویس بهداشتی بالا ترند.

شکل ۳-۲۷۵

برای جلوگیری از ورود آشغال و مواد زاید به داخل لوله‌ی فاضلاب و جلوگیری از ورود حشرات و جانوران به محیط ساختمان از طریق کف‌شوی، سازندگان این نوع وسایل علاوه بر درب کف‌شوی، یک صافی تخت مشبک نیز در نظر گرفته‌اند (شکل ۳-۲۷۵).

شکل ۳-۲۷۶

در صورت مجھز نبودن کف شوی به صافی تخت مشبك، از یک صافی استکانی می‌توان استفاده نمود (شکل ۳-۲۷۶).

شکل ۳-۲۷۷

برای اتصال کف شوی به شبکه‌ی فاضلاب، برای جلوگیری از ورود گازهای نامطبوع درون چاه به محیط ساختمان، استفاده از سیفون شتر گلو، امری ضروری است (شکل ۳-۲۷۷).

شکل ۳-۲۷۸

برای تخلیه‌ی پساب کف سرویس‌ها از طریق کف شوی به درون چاه باید لوله‌های فاضلاب مرتبط با آن دارای شیب مناسبی (۱-۵/۲ درصد) باشند (شکل ۳-۲۷۸).

شکل ۳-۲۷۹

برای ارتباط کفشوی های پلیمری به شبکه های فاضلاب، در صورتی که لوله های فاضلاب پایین تر از سطح زمین باشد برای هم سطح نمودن کفشوی با سطح زمین از فیتینگ های P.V.C استفاده می شود (شکل ۳-۲۷۹).

شکل ۳-۲۸۰

در صورتی که بخواهند کفشوی چدنی را به لوله های فولادی گالوانیزه متصل کنند، برای هم سطح نصب نمودن کفشوی با سطح زمین، از فیتینگ های فولادی استفاده می شود (شکل ۳-۲۸۰).

شکل ۳-۲۸۱

نصب کفشوی بر روی لوله های فاضلاب را، معمولاً پس از انجام لوله کشی فاضلاب و بستن درپوش بر روی لوله های فاضلاب و آزمایش نشت آب از محل های اتصال، همزمان با فرش کردن کف سرویس بهداشتی، انجام می دهند (شکل ۳-۲۸۱).

شکل ۳-۲۸۲

گاهی نیز همزمان با اتمام عملیات لوله کشی فاضلاب، کفشوی را به سیفون متصل می کنند و پس از پوشاندن دهانه های کفشوی، اقدام به فرش نمودن کف سرویس می نمایند (شکل ۳-۲۸۲).

شکل ۳-۲۸۳

برای اطمینان یافتن از وضعیت اتصال کفشوی به شبکه فاضلاب نسبت به کف تمام شده سرویس از شمشهی بنایی یا تراز استفاده می‌شود (شکل ۳-۲۸۳).

شکل ۳-۲۸۴

در زمان پوشاندن کف سرویس بهداشتی، وضعیت کفشوی را نسبت به کف تمام شده به وسیله‌ی تراز یا شمشهی بنایی مورد آزمایش قرار می‌دهند (شکل ۳-۲۸۴).

شکل ۳-۲۸۵

در خاتمه‌ی کفسازی سرویس بهداشتی، شیب کفسرویس نسبت به کفشوی از جهات مختلف به وسیله‌ی تراز مورد آزمایش قرار می‌گیرد (شکل ۳-۲۸۵).

شکل ۳-۲۸۶

برای نصب کفشوی بر روی لوله‌ی ناودان بام‌ها، قبل از اتصال کفشوی به لوله، هم‌مان با قیر و گونی کردن بام و متناسب با وضعیت لوله‌ی ناودان، از کف‌خواب‌های فلزی گالوانیزه (شکل ۳-۲۸۶) استفاده می‌کنند، بدین طریق که پس از کارگذاری آن‌ها هم‌مان با پوشاندن بام، کفشوی را بر روی کف‌خواب قرار می‌دهند.

۱۶-۳-۱۶ از مبحث ۱۶ مقررات ملی ساختمانی

ایران

- قطر نامی لوله‌ی خروجی کف‌شوی نباید کمتر از 50 میلی‌متر (۲ اینچ) باشد (شکل ۳-۲۸۷).

شکل ۳-۲۸۷

- کف‌شوی باید شبکه‌ی قابل برداشتن داشته باشد (شکل

۳-۲۸۸).

زمانی اقدام به برداشتن شبکه‌ی قرارگرفته بر روی کف‌شوی می‌شود که لوله‌ی فاضلاب دچار گرفتگی شده باشد و برای باز کردن آن نیاز به زدن فنر برقی از طریق کف‌شوی باشد.

شکل ۳-۲۸۸

- در اتاق هوارسانی که فضای اتاق به عنوان پلنوم هوای

ورودی به دستگاه عمل کند، نباید کف‌شوی مستقیماً به لوله کشی فاضلاب ساختمان نصب شود بلکه اتصال باید غیرمستقیم باشد (شکل ۳-۲۸۹).

شکل ۳-۲۸۹

نکته‌ی مهم

- در ساختمان‌های عمومی قطر نامی لوله‌ی خروجی کف‌شوی نباید کمتر از 80 میلی‌متر (۳ اینچ) باشد.

- دهانه‌ی خروجی کف‌شوی و سیفون آن باید قابل دسترسی باشد و بتوان به سهولت آن را تمیز کرد.

زمان انجام کار: یک ساعت

۱۷-۳- دستور کار شماره ۷

اتصال کف شوی به سیفون شترگلوی شبکه‌ی فاضلاب

ابزار لازم

ردیف	ابزار لازم	تعداد
۱	کمان اره	یک عدد
۲	تراز بنایی 3° سانتی متر	یک عدد
۳	متر فلزی ۳ متری	یک عدد

مواد و وسایل مورد نیاز

ردیف	مواد و وسایل موردنیاز	تعداد یا مقدار
۱	کف شوی پلیمری $2'$ (5° میلی متری)	یک عدد
۲	سیفون 135 درجه $2'$ (5° میلی متری) P.V.C	یک عدد
۳	P.V.C زانویی 45 درجه $2'$ (5° میلی متری)	یک عدد
۴	لوله $2'$ (5° میلی متری) P.V.C	به اندازه‌ی لازم
۵	سنbandه‌ی نرم	یک ورق
۶	تبدیل مناسب با دهانه‌ی خروجی کف شوی و دهانه‌ی سیفون شترگلوی P.V.C	یک عدد

کف شوی نصب شده بر روی سیفون شترگلو

مراحل انجام کار: پس از پوشیدن لباس کار مناسب، با رعایت کلیه موارد حفاظتی و ایمنی، مراحل زیر را اجرا کنید:

- ۱- ابزار و وسائل موردنیاز را از انبار تحويل بگیرید.
- ۲- به قسمت نری سیفون 135° درجه مقداری سنبلاده بزنید (شکل ۳-۲۹۰).

شکل ۳-۲۹۰

۳- با استفاده از چسب P.V.C، قسمت نری سیفون 135° درجه را داخل مادگی زانویی 45° درجه بگذارید (شکل ۳-۲۹۱).

شکل ۳-۲۹۱

۴- پس از سنباده زدن قسمت نری زانویی ۴۵ درجه، آن را با استفاده از چسب P.V.C در داخل مادگی لوله‌ی ۲' اینچ قرار دهید (شکل ۳-۲۹۲).

شکل ۳-۲۹۲

۵- با قرار دادن شمشه‌ی بنایی یا تراز بروی کفشوی، سطح آن را نسبت به کف تمام شده‌ی ساختمان کنترل کنید (شکل ۳-۲۹۳).

شکل ۳-۲۹۳

۶- دهانه‌ی ورودی لوله‌ی فاضلاب به درون چاه را مسدود کنید و پس از ریختن آب از طریق کفشوی در داخل لوله، محل‌های اتصال را از نظر نشت آب امتحان کنید (شکل ۳-۲۹۴).

شکل ۳-۲۹۴

۳-۲۹۵

۷- پس از فرش کردن کف سرویس بهداشتی، مقداری آب در درون کفشوی ریخته و نحوهی باقیماندن آب در درون سیفون را مشاهده کنید (شکل ۳-۲۹۵).

۳-۲۹۶

۸- به وسیلهی تراز، شیب لوله را کنترل کنید (شکل ۳-۲۹۶).

۳-۲۹۷

۹- با توجه به دهانهی خروجی کفشوی و دهانهی سیفون شترگلو، تبدیل مورد نظر را انتخاب کنید (شکل ۳-۲۹۷).

۳-۲۹۸

۱۰- با استفاده از چسب P.V.C و تبدیل مناسب، کفشوی را به سیفون شترگلو متصل کنید (شکل ۳-۲۹۸).

شکل ۳-۲۹۹

شکل ۳-۳۰۰

۱۱- با قرار دادن تراز بر روی کفشوی، سطح آن را نسبت به کف تمام شده مورد ارزیابی قرار دهید (شکل ۳-۲۹۹).

۱۲- با قراردادن تراز در جهات مختلف، شیب سرویس بهداشتی نسبت به کف شوی را کنترل کنید (شکل ۳-۳۰۰).

۱۳- پس از اتمام کار نصب کفشوی، کار انجام شده را جهت ارزیابی به هنرآموز کارگاه نشان دهید.

۱۴- کفشوی و تجهیزات همراه آن را باز کنید.

۱۵- ابزار و وسایل را سرویس کنید و به انبار تحویل دهید.

۱۶- محیط کارتان را تمیز کنید.

۱۷- گزارش کاملی شامل نقشه‌ی کار، ابزار و مواد موردنیاز و مراحل انجام کار را در دفتر گزارش کار نوشته و آن را به هنرآموز کارگاه تحویل دهید.

۱۸- ارتفاع استاندارد و وسایل بهداشتی

برای نصب صحیح و سریع وسایل بهداشتی مورد استفاده در ساختمان، نیاز به داشتن اطلاعاتی درمورد ابعاد و اندازه‌ی سرویس‌های بهداشتی، ارتفاع نصب آن‌ها از کف تمام شده و ارتفاع لوله‌های آب سرد و آب گرم و فاضلاب مرتبط با وسایل بهداشتی از کف تمام شده و فاصله‌ی هریک از لوله‌های مذکور از یکدیگر می‌باشد. به عبارت دیگر، رعایت استاندارد ارتفاع وسایل بهداشتی بدین معنی است که وسایل بهداشتی باید به صورتی نصب گرددند که دسترسی به آن‌ها راحت باشد. در جدول (۳-۱) استاندارد نصب چند وسیله‌ی بهداشتی با لوله‌های آب سرد و آب گرم و فاضلاب مرتبط با هر یک نشان داده شده است.

جدول ۱-۳- استاندارد سرویس های بهداشتی

آزمون نهایی (۳)

۱- وسایل بهداشتی را تعریف کنید.

پاسخ:

۲- نام شش وسیله‌ی بهداشتی مورد استفاده در ساختمان‌ها را بنویسید.

پاسخ:

۳- انواع دستشویی را از نظر کاربرد نام بیرید.

پاسخ:

۴- ارتفاع نصب دستشویی از کف تمام شده است.

الف) ۶۰ سانتی متر

ب) ۱۰۰ سانتی متر

د) ۷۰ سانتی متر

ج) ۸۵ سانتی متر

۵- علت استفاده از تراز در نصب وسیله‌ی بهداشتی شکل مقابل را بنویسید.

پاسخ:

۶- لوله‌ی تخلیه‌ی سرریز وان باید به کدام قسمت از موارد زیر متصل شود؟

الف) کف شوی	ب) بعد از سیفون
ج) قبل از سیفون	د) به درون چاه

۷- برای درآوردن پولک‌های محل نصب شیر مخلوط توکار بر روی وسیله‌ی بهداشتی شکل مقابل به چه روشی عمل می‌شود؟

پاسخ:

۸- برای اتصال دهانه‌ی خروجی دست‌شویی و ظرف‌شویی به شبکه‌ی فاضلاب از چه وسایلی استفاده می‌شود؟

پاسخ:

۹- محل قرارگرفتن لگن در ظرفشویی‌ها در چه حالت‌هایی قرار دارد؟

پاسخ:

۱۰- برای جلوگیری از حرکت سینک ظرف‌شویی از روی کاپینت زیرین آن چه اقدامی صورت می‌گیرد؟

پاسخ:

۱۱- روی دهانه‌ی تخلیه‌ی آب سینک ظرف‌شویی، برای جلوگیری از ورود تفاله و آشغال به داخل آن از چه وسیله‌ای استفاده می‌شود؟

پاسخ:

۱۲- برای تراز نصب کردن سینک ظرف‌شویی، چه اقدامی انجام می‌شود؟

پاسخ:

۱۳- در صورت استفاده از ظرف‌شویی دولنگه، برای اتصال لگن به شبکه‌ی فاضلاب از چه وسائلی استفاده می‌شود؟

پاسخ:

۱۴- انواع وان کدام‌یک از موارد زیر است؟

- الف) توکار و روکار پایه‌دار
- ب) روکار و پایه‌دار
- ج) وان سیار و روکار

۱۵- قبل از نصب وان توکار، چه اقداماتی انجام می‌شود؟

پاسخ:

۱۶- انواع زیردوشی را از نظر نصب نام ببرید.

پاسخ:

۱۷- برای جلوگیری از سُر خوردن افراد در موقع استفاده از زیردوشی، کف زیردوشی باید چه مشخصه‌ای داشته باشد؟

پاسخ:

۱۸- انواع زیردوشی را از نظر جنس نام ببرید.

پاسخ:

۱۹- نام وسیله‌ی نشان داده شده در شکل زیر چیست؟ اجزای آن را نام ببرید.

پاسخ:

۲۰- دیواره‌های اطراف کابین دوش باید دست کم تا چه ارتفاعی با مواد آب‌بند و مقاوم در برابر نفوذ رطوبت ساخته شوند؟

پاسخ:

۲۱- برای شست و شوی کاسه توالت‌ها از چه وسایلی استفاده می‌شود؟

پاسخ:

۲۲- توالت‌های شرقی از نظر نصب در دو نوع ساخته می‌شوند.

پاسخ:

۲۳- در کشورهای مسلمان، از نظر جهت جغرافیایی، کاسه توالت‌ها در چه امتدادی نصب می‌شوند؟

پاسخ:

۲۴- محل قرارگرفتن شیر مخلوط توالت در توالت‌های شرقی را به طور کامل بنویسید.

پاسخ:

۲۵- حداقل قطر لوله‌ی فاضلاب کاسه توالت‌ها چقدر است؟

پاسخ:

۲۶- به چه دلیلی برای اتصال توالت فرنگی به شبکه‌ی فاضلاب نیاز به نصب سیفون شترکلو در مسیر لوله‌ی

فاضلاب آن نمی‌باشد؟

پاسخ:

۲۷- مخزن فشاری را تعریف کنید.

پاسخ:

۲۸- حداقل فاصله‌ی توالت فرنگی و بیده چقدر است؟

پاسخ:

۲۹- کفشوی را تعریف کرده و بنویسید که قطر نامی لوله‌ی خروجی کف شوی نباید کمتر از چه اندازه‌ای باشد؟

پاسخ:

۳۰- سؤال عملی: اجرای نصب بیدهی شکل مقابل در کارگاه :

یک عدد بیده با وسائل آن و ابزار مورد نیاز را از انبار تحویل گرفته و در مدت ۳ ساعت آن را نصب نماید.
پس از آزمایش عدم نشت آب از محل‌های اتصال و صحت عملکرد آن گزارش کاملی شامل نقشه‌ی کار، ابزار و مواد موردنیاز و مراحل انجام کار را نوشته و به هنرآموز کارگاه تحویل دهید.

پاسخ سؤالات پیش آزمون واحد کار شماره‌ی ۱

- ۱- نوع سوخت مصرفی آب گرمکن نفت است.
- ۲- نام شیر نشان داده شده شیر اطمینان است.
- ۳- برای سنجش دمای آب گرمکن‌های مخزنی از ترمومتر (دماسنچ) استفاده می‌شود.
- ۴- برای جلوگیری از ورود برف و باران، پرنده‌گان و برگ درختان به داخل دودکش ساختمان.
- ۵- در صورت کج نصب شدن آب گرمکن مخزنی نفت‌سوز، کوره‌ی آن دچار سوختگی (سوراخ) می‌شود.
- ۶- ب- آشپزخانه
- ۷- در صورت آتش گرفتن آب گرمکن باید ضمن دستپاچه نشدن و حفظ خونسردی، ابتدا شیر مخزن نفت را بسته و بعد از بالا زدن اهرم ریست و گرداندن کلید گردان کاربراتور - درجهت خاموش آن، در آب گرمکن‌های نفت‌سوز، و بستن شیر قطع و وصل گاز و قراردادن دگمه‌ی فرمان شیر کنترل گاز در حالت خاموش در آب گرمکن‌های گازسوز - نسبت به خاموش کردن آتش با ماده یا وسایل مناسب اقدام نموده؛ در صورت خاموش نشدن آتش هم، باید پس از دور کردن لوازم و تجهیزات از اطراف آب گرمکن، هرچه سریع‌تر با سازمان آتش‌نشانی محل تماس برقرار نمود.
- ۸- ب- ترمومتر
- ۹- با استفاده از کیسه‌ی شنی به اندازه‌ی دهانه‌ی داخلی دودکش ساختمان و پس از بالا و پایین نمودن آن در داخل دودکش ساختمان دوده‌های داخل دودکش به پایین‌ترین نقطه‌ی دودکش که به صورت سه راهی می‌باشد جمع شده و باید دوده‌ها را در یک کیسه‌ی نایلونی سربسته جمع‌آوری نمود.
- ۱۰- ب- بالاترین بوشن مخزن
- ۱۱- از ابر و کف صابون برای پیدا کردن محل نشت گاز استفاده می‌شود.
- ۱۲- به علت عدم آلودگی محیط زیست، مقرنون به صرفه بودن از نظر اقتصادی و گسترش شبکه‌ی لوله‌کشی گاز شهری در اکثر مناطق.

پاسخ سؤالات پیش آزمون واحد کار شماره‌ی ۲

- ۱- الف- برای قطع و وصل نمودن جریان آب، ب- در سرویس‌های بهداشتی فاقد لوله‌ی آب گرم مصرفی.
- ۲- الف- تعویض واشر، ب- تراش شیر، ج- تعویض نشیمنگاه، کله شیر یا مغزی، د- تعویض شیر
- ۳- رنگ آبی روی کله شیر به منزله‌ی وجود آب سرد و رنگ قرمز روی آن نشانه‌ی وجود آب گرم می‌باشد.
- ۴- الف- از شیر تکی توکاسه در سرویس‌های فاقد لوله‌ی آب گرم (دستشویی، ظرفشویی) استفاده می‌شود. ب- از شیر مخلوط دیواری در سرویس‌های دارای لوله‌های آب سرد و آب گرم (دستشویی، ظرفشویی) استفاده می‌شود.
- ۵- الف- کله شیر، ب- مواد، ج- رنگ بدنه، د- اهرم تغییر مسیر جریان آب

- ۶ - باید در هر واحد یک شیر فلکه‌ی قطع و وصل مستقل نصب نمود.
- ۷ - الف - شیر فشاری (فلاش والو)، ب - به صورت خودکار قطع می‌شود.
- ۸ - نام قطعه‌ی مغزی شیر است و عمل قطع و وصل جریان آب را انجام می‌دهد.
- ۹ - ب - قابل تنظیم (آچار فرانسه)
- ۱۰ - نام وسیله‌ی علم دوش یونیکا است و اجزای آن عبارت‌اند از : سردوش دستی (تلفنی) ثابت و سیار، شیلنگ انعطاف‌پذیر دو سر مهره، میله‌ی آویز (علم)، جاصابونی

پاسخ سؤالات پیش آزمون واحد کار شما (ه) ۳

- ۱ - ظرفشویی دو لگنه (لگن راست) استیل
- ۲ - برای اتصال لگن‌های ظرفشویی‌های ۳ لگنه به شبکه‌ی فاضلاب
- ۳ - توالت فرنگی
- ۴ - الف - بالاتر از کاسه توالت
- ۵ - تراز نصب شدن توالت فرنگی و (وسایل بهداشتی)
- ۶ - دربوش لاستیکی یا فلزی زیراب وان
- ۷ - کف آشپزخانه، حمام، دستشویی، حیاط، پارکینگ و پشت بام
- ۸ - برای این که همه‌ی افراد خانواده اعم از کوچک و بزرگ بتوانند از آن‌ها استفاده کنند.
- ۹ - درجهٔ شرقی و غربی (درجهٔ مخالف قبله)
- ۱۰ - ب - در جوار محل نصب توالت فرنگی

پاسخ سؤالات آزمون نهایی واحد کار شما (ه) ۱

- ۱ - ج - منازل مسکونی فاقد گاز شهری
- ۲ - وسیله‌ای است که از آن جهت تأمین سوخت شمعک، مقدار سوخت مصرفی و تنظیم دما و ایمنی آب گرمکن استفاده می‌شود.
- ۳ - ج - ترمومتر
- ۴ - برای خاموش و روشن کردن، تنظیم دمای آب گرمکن و در حالت شمعک قرار دادن اطاقک احتراق (کوره) استفاده می‌شود.
- ۵ - ترمومتر نشان دهندهٔ میزان دمای آب گرمکن است.
- ۶ - مخزن سوخت آب گرمکن‌های مخزنی نفت‌سوز معمولاً $20-16$ لیتر است.
- ۷ - الف - شعله‌ی اصلی خاموش شده و شمعک روشن می‌ماند.

- ۸- به دلیل نازک و حساس بودن لوله‌ی مویین متصل به بالب در صورت بی‌احتیاطی ممکن است لوله‌ی مویین بریده شود و گاز درون بالب خارج گردد که در این صورت دیگر بالب فرمان نمی‌دهد.
- ۹- قطع و وصل نمودن جریان آب سرد و روغنی و آب گرم خروجی.
- ۱۰- جلوگیری از برگشت آب مخزن به شبکه‌ی آب شهری در موقع قطع آب شهر به منظور حفاظت آب آشامیدنی.
- ۱۱- مهره ماسوره
- ۱۲- در صورت افزایش بیش از حد دما و یا فشار مخزن آب گرمکن، شیر اطمینان عمل کرده و مقداری از آب آب گرمکن را تخلیه می‌کند تا دما و فشار مخزن پایین بیاید.
- ۱۳- برای جلوگیری از هر حادثه و خرابی در موقع عملکرد شیر اطمینان.
- ۱۴- کلاهک تعديل، لوله‌ی دودکش و زانوی گالوانیزه‌ی نمره‌ی ۱۵-۱۵ سانتی‌متر و در انتهای دودکش ساختمان در روی بام از کلاهک H استفاده می‌شود.
- ۱۵- پس از عمل هواگیری از شیر آب گرم یکی از سرویس‌های بهداشتی، آزمایش نشت آب و گاز از محل اتصال لوله‌های آب سرد تعذیه، آب گرم خروجی به آب گرمکن و شیر قطع و وصل گاز به شیر کنترل گاز آب گرمکن به عمل می‌آید.
- ۱۶- الف- پس از بستن شیر فلکه‌ی لوله‌ی تعذیه‌ی آب سرد آب گرمکن، نسبت به رفع نشت آب اقدام می‌نمایند.
- ۱۷- کلاهک تعديل، روپوش، ترمومتر، شیر کنترل گاز، قاب محافظ، دریچه‌ی محفظه‌ی احتراق و شاسی آب گرمکن.
- ۱۸- وظیفه‌اش کاهش خروج گرما از دودکش و انتقال آن به آب درون مخزن می‌باشد.
- ۱۹- د- فولادی و چدنی
- ۲۰- ۲۰ میلی‌ولت
- ۲۱- ب- ترمومترات ثانویه
- ۲۲- به علت جلوگیری از سرریز آب داغ از دهانه‌ی خروجی شیر اطمینان در موقع مورد نیاز شده و باعث انفجار مخزن آب گرمکن می‌شود.
- ۲۳- تخلیه‌ی آب مخزن آب گرمکن در موقع تعمیرات و سرریز از شیر اطمینان.
- ۲۴- برای گازبند کردن محل‌های اتصال شیلنگ گاز به سر شیلنگ‌ها و جلوگیری از جدا شدن شیلنگ گاز از سر شیلنگ می‌باشد.

پاسخ سؤالات آزمون نهایی واحد کارشماری ۲

- ۱- ۳ دسته، الف - شیرهای مسیر، ب - شیرهای برداشت، ج - شیرهای اینمنی
- ۲- الف - شیر اهرمی
- ۳- الف - شیر فلکه، ب - شیر یک طرفه، د - شیر فشار شکن
- ۴- شیر مخلوط توکاسه‌ی تک پایه و جزء شیرهای برداشت می‌باشد.
- ۵- از آن برای تخلیه‌ی فاضلاب و سست‌وشوی کاسه‌توالت‌ها، پس از مصرف از توالت استفاده می‌شود.
- ۶- الف - شیر مخلوط ظرف‌شویی یا دست‌شویی، ب - شیر مخلوط توالت، ج - شیر مخلوط دوش.
- ۷- جزء شیرهای مسیر است.
- ۸- شیر پیسوار
- ۹- الف - در اجزای تشکیل دهنده‌ی آن‌ها، ب - در نحوه‌ی استفاده و استقرار آن‌ها (ثابت و سیار)
- ۱۰- الف - سه مدل : تک پایه، دوپایه و سه پایه
- ۱۱- شیر مخلوط آرنجی (اهرم بلند) و مورد استفاده‌ی جراحان بیمارستان‌ها و معلولین می‌باشد.
- ۱۲- پایین شیر بسته، بالا و در وسط شیر (آب و لِرم)، بالا سمت راست (سرد) و بالا سمت چپ (گرم) می‌شود.
- ۱۳- ج - آچار فرانسه‌ی مناسب.
- ۱۴- برای حفظ زیبایی و عدم جذب رسوبات (املاح) مواد معلق در آب به بدنه‌ی شیر.
- ۱۵- از برگشت جریان آب در جهت عکس جلوگیری می‌کند.
- ۱۶- در دو مدل سوپایی و دریچه‌ای (پروانه‌ای) ساخته می‌شوند.
- ۱۷- از واشرهای فیبری یا لاستیکی استفاده می‌شود.
- ۱۸- در مخازن آب گرم و تحت فشار
- ۱۹- کاربرد آن در مواقعي است که فشار آب شهر پیش از اندازه‌ی لازم باشد و فشار شبکه را به اندازه‌ی لازم تنظیم نموده و محل نصب آن بعد از کنتور آب شهر می‌باشد.

۲- ج $\frac{3}{8}$ و $\frac{1}{2}$ "

- ۲۱- برای نصب شیر مخلوط توکاسه و مهره‌های $\frac{1}{2}$ " لوله‌ی پیسوار به دنباله‌های شیر مخلوط توکاسه و کلاً در جاهایی که آچارهای معمولی در جاهای دستگیر امکان مانور ندارند.
- ۲۲- برای نصب راحت‌تر، تعمیر و تعویض شیرهای ذکر شده و برای اتصال لوله‌های قسمت داخلی ساختمان به کنتور آب که هر دو به صورت ثابت قرار دارند از مهره ماسوره استفاده می‌شود.
- ۲۳- الف - شیر فلکه‌ی چدنی (مسیر)، ب - به صورت فلنجی با استفاده از پیچ و مهره و واشر آب بندی متصل می‌شود.

پاسخ سوالات آزمون نهایی واحد کار شما (ه) ۱۳

- ۱- وسایل بهداشتی، لوازمی هستند که پس از استفاده از آن‌ها، آب شست و شو به همراه فضولات دیگر از طریق مجرای فاصلاب آن‌ها به شبکه‌ی فاصلاب ساختمان منتقل می‌گردد.
- ۲- الف - دست شویی، ب - ظرف‌شویی، ج - وان حمام، د - توالت شرقی، ه - زیردوشی، و - کف‌شوی
- ۳- الف - معمولی، ب - آرایشگاهی، ج - آزمایشگاهی، د - مخصوص (نظیر اطاق عمل)
- ۴- ج - ۸۵ سانتی‌متر
- ۵- برای سنجش صاف و افقی (تراز) نصب شدن وان می‌باشد.
- ۶- ج - قبل از سیفون
- ۷- به وسیله‌ی چکش فلزی ضربات آرام و پیوسته‌ای بر روی پولک روی دست‌شویی زده می‌شود تا بعد از جدا شدن پولک از دست‌شویی به تدریج قطر سوراخ بیشتر از قطر پایه (دبیله)ی شیر مخلوط گردد.
- ۸- از زیراب و سیفون استفاده می‌شود.
- ۹- الف - لگن راست، ب - لگن چپ، ج - لگن وسط
- ۱۰- لبه‌ی تکیه‌گاه کاینت را پس از سوراخ کاری به وسیله‌ی دریل بر قمی و متنه‌ی آهنی مناسب، به وسیله‌ی پیچ چوب به کلاف چوبی داخل سینک پیچ می‌کنند.
- ۱۱- شبکه یا سبد (صفافی)
- ۱۲- با رگلاژ (تنظیم) کردن پیچ‌های زیر پایه‌ی کاینت زیرین آن، با استفاده از تراز بنایی، سینک ظرف‌شوی را تراز نصب می‌کنند.
- ۱۳- الف - دو عدد زیراب، ب - سیفون، ج - سه راهی، د - زانویی
- ۱۴- الف - توکار و روکار پایه‌دار
- ۱۵- اقدام به لوله‌کشی آب سرد و آب گرم و فاصلاب نموده و سپس دیوارهای اطراف و کف را کاشی کاری می‌نمایند و در خاتمه وان را نصب می‌کنند.
- ۱۶- الف - روکار (روی کف حمام)، ب - توکار (کف حمام)
- ۱۷- کف زیردوشی‌ها را به گونه‌ای فرم دار می‌سازند.
- ۱۸- چدنی، فولادی، چینی و فایبرگلاسی
- ۱۹- الف - زیراب، ب - قطعه‌ی بالایی، واشر آب‌بندی لاستیکی، قطعه‌ی پایینی و پیچ اتصال زیراب.
- ۲۰- ارتفاع $1/80$ متری
- ۲۱- از شیر فشاری و مخزن فشاری
- ۲۲- الف - تخت، ب - گود
- ۲۳- در امتداد شرقی، غربی
- ۲۴- محل نصب شیر مخلوط توالت باید در سمت راست و جلوتر از پاهای شخص استفاده کننده در ارتفاع

۴۵ سانتی متری از کف تمام شده با توجه به محل قرارگرفتن درب توالت باشد.

۲۵- ۴ اینچ (۱۰۰ میلی متر)

۲۶- به دلیل سیفون سرخود بودن توالت های فرنگی

۲۷- وسیله ای است که از آن برای ریختن مقدار قابل توجهی آب به طور ناگهانی، جهت شست و شوی کاسه توالت استفاده می شود.

۲۸- ۳۰ سانتی متر

۲۹- الف- کف شوی ها، لوازم یا تجهیزاتی هستند که آب کف سرویس ها، آشپزخانه ها، رخت شوی خانه ها، بام ها، محوطه و غیره را به شبکه ای لوله کشی فاضلاب هدایت می کنند، ب- ۲ اینچ (۵۰ میلی متر)

فهرست منابع و مأخذ

- ۱ - کارگاه تأسیسات بهداشتی، کد ۳۵۹/۴، کمیسیون برنامه‌ریزی و تأثیل رشته‌ی تأسیسات
- ۲ - تأسیسات بهداشتی ساختمان، کد ۳۵۹/۳۹، مهندس سیدحسن میرمنظری، مهندس احمد آفازاده‌ی هریس
- ۳ - کارگاه‌های سال اوّل رشته‌ی تأسیسات، کد ۴۱۵، مهندس احمد آفازاده‌ی هریس
- ۴ - کارگاه تأسیسات بهداشتی ۲، کد ۴۶۱/۲، مرحوم مهندس عبدالعلی هیربد
- ۵ - تأسیسات و تجهیزات ساختمان جلد اوّل، ترجمه‌ی هوشنگ طالع
- ۶ - تکنولوژی و کارگاه تغییر شکل نیم‌ساخته ۲، کد ۴۸۷/۱، مهندس گلسرخی
- ۷ - جزوی آموزشی شرکت بوتان (آب گرمکن گازسوز لحظه‌ای)
- ۸ - دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان، مقررات ملی ساختمانی ایران، مبحث ۱۶ (تأسیسات بهداشتی)
- ۹ - خودآموز مصور لوله‌کشی، حسین خوش‌کیش
(R.D.Treloar) Mechanical Engineering Services ۱۰
(Lynne, Giberg) Basic Plumbing ۱۱

